

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร
An Analysis and Comparison of Teachers' Cross-Cultural Competence under
the Bangkok Metropolitan Administration

พิศุทธิ์ปภาณ จินะวงศ์¹ ศิวะพร ภูพันธ์² จุฑาภรณ์ มาสันเทียะ³

Pisutpaphan Chinawong¹ Siwaporn Poopan² Juthaporn Masantiah³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา

ภาควิชาการประเมินและการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ Student (M.Ed.) Educational Evaluation and Research Program, Department of Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

Corresponding author, E-mail: Krutum.pisutpaphan@gmail.com

² อาจารย์ ดร. ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

² Lecturer, Ph.D. Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University E-mail: greatsiwa@gmail.com

³ อาจารย์ ดร. ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ Lecturer, Ph.D. Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University E-mail: Chuthaphon.star@gmail.com

Received: July 16, 2020; Revised: July 15, 2021; Accepted: August 5, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร และ (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกัน ตัวอย่างการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 480 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โดยภาพรวม ครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับสูง

2. ค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(478) = 2.51, p = .01$] โดยครูเพศชาย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.15) มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าครูเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05) และครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีอายุ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this study were (1) to analyze the levels of cross-cultural competence of teachers under the Bangkok Metropolitan Administration and (2) to compare the levels of cross-cultural competence of teachers under the Bangkok Metropolitan Administration under different backgrounds. The samples consisted of 480 teachers from schools under the Bangkok Metropolitan Administration by using a multi-stage random sampling. The research instrument used in the study was a questionnaire. The data were analyzed with descriptive statistics, independent t-test, and one-way analysis of variance. The results were as follows:

1. Overall, the level of cross-cultural competence of teachers under the Bangkok Metropolitan Administration was at high level.

2. The average of cross-cultural competence of teachers under the Bangkok Metropolitan Administration between male teachers and female teachers was statistically significant difference [$t(478) = 2.51, p = .01$]. It was found that male teachers had a higher average (average = 4.15) than female teachers (average = 4.05). There were no statistically significant difference under different age, religion, educational level, and teaching experience.

Keyword: cross-cultural competence, teachers' cross-cultural competence, teachers under the Bangkok Metropolitan Administration

บทนำ

สังคมทุกสังคมย่อมมีวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น จนเป็นความเจริญงอกงามและเป็นตัวขับเคลื่อนในสังคม วัฒนธรรมจึงกลายเป็นกลไกในการอยู่ร่วมกัน โดยในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ล้วนแต่มีวัฒนธรรมผสมกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตโดยไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น ความเชื่อ ศาสนา ค่านิยม การแต่งกาย รวมไปถึงภาษา วัฒนธรรมจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ ส่งผลทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วย ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาจมีหลายปัจจัยมาเกี่ยวข้อง อันเนื่องจากคนแต่ละเชื้อชาติ มีความเชื่อ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ และโครงสร้างทางสังคมที่แตกต่างกัน รวมทั้งการกระจายทางวัฒนธรรมจากสังคมอื่น จากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้วัฒนธรรมของสังคมหนึ่งย่อมแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งได้ ซึ่งโดยปกติแล้วทุกสังคมจะมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในรูปแบบในการแสดงออกที่แตกต่างกันตามแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญ เพราะจะทำให้บุคคลเข้าใจและรู้ถึงสาเหตุของการกระทำในแต่ละบุคคล เกิดการยอมรับในความแตกต่างและปรับตัวให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายได้

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่เพียงส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ยังส่งผลถึงระบบการศึกษาด้วย เนื่องจากจำนวนการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่เพิ่มมากขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและ ภาคกลางของประเทศไทย มากถึงร้อยละ 40.80 ทั้งในส่วนองแรงงานภายในประเทศและ จากต่างประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) ส่งผลให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนมีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น โดย Ford และ Whiting (2008) ได้อธิบายถึงโรงเรียนและสังคมในโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากโดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของนักเรียนที่มาจากต่างถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2559) ที่ได้ทำการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563) สรุปได้ว่า กรุงเทพมหานครอยู่ในพื้นที่

ศูนย์รวมความเจริญมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการศึกษา มีการปกครองรูปแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร ทำให้นโยบายด้านการศึกษาถูกผลักดันให้เกิดขึ้นจริงและการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ทำให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะ ที่หลากหลาย และการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภาคแรงงาน เข้ามาสู่กรุงเทพมหานคร ยังส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ดังรายงานของ Save the Children (2014 อ้างถึงใน นงเยาว์ เนาวรัตน์, 2561) โรงเรียนของรัฐบาลไทยต้องแบกรับและให้สิทธิทางการศึกษากับเหล่าบุคคลข้ามชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 34.00 และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้มาก สอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมให้เตรียมความพร้อมในการเปิดเสรีด้านการศึกษา (อภิรักษ์ อ่อนสันเทียะ, 2558) ส่งผลให้ในโรงเรียนของสังกัดกรุงเทพมหานครมีนักเรียนที่เข้ามาศึกษาไม่ถูกจำกัดชาติและวัฒนธรรม แต่การเรียนรู้อันในห้องเรียนจะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชาติเดียวกัน และต่างชนชาติ เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นนี้อาจก่อให้เกิดความคิดเห็นและการยอมรับที่แตกต่างกัน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ได้บัญญัติไว้ว่าในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าว ดังนั้น นอกจากครูจะต้องมีความรู้และความสามารถทางการจัดการเรียน การสอนแล้วครูควรจะต้องมีความสามารถทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ครูควรที่จะมีความรู้ ความเข้าใจในความแตกต่าง ทั้งในมิติของความแตกต่างระหว่างผู้เรียน สังคม และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง สามารถลดความขัดแย้งที่เกิดจากการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างอย่างมีประสิทธิภาพ (McDonald และคณะ, 2008 อ้างถึงใน ณิชภา จันท์เพ็ญ, 2555) ลักษณะดังกล่าวนี้ เรียกว่า สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural competence) ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่จะเกิดขึ้น สมรรถนะของครูนั้นถือเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญตัวแปรหนึ่ง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนได้โดยตรง ครูที่มีสมรรถนะสูงย่อมมีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองนำไปสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมและความสามารถทางวัฒนธรรมของครู พบว่าครูมีระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา (ชุดินันท์ จันท์เสนานนท์, 2553; โกเมศ สุพลภัก, 2555; กมลชนก ชำนาญ, 2556) นอกจากนี้ Balcaza, Suarez-Balcazar & Taylor-Ritzler (2009) ได้สำรวจและเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย พบว่า ภูมิหลังของผู้ที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพส่งผลต่อสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมที่ต่างกัน

การพัฒนาครูสังกัดกรุงเทพมหานครให้เป็นครูที่มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมนับเป็นสิ่งจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสภาพสังคม สภาพแวดล้อมทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความหลากหลายของนักเรียน ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ แต่เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมในระดับใด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์

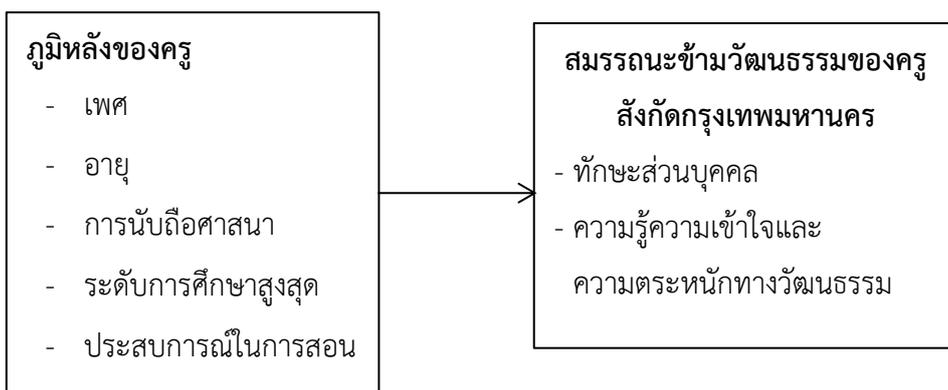
1. เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถสะท้อนสภาพปัจจุบันของครูสังกัดกรุงเทพมหานครว่า มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด และมีองค์ประกอบด้านใดที่ควรพัฒนา เพื่อให้ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลสารสนเทศนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนบุคลากรครูให้พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพในแต่ละองค์ประกอบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู หมายถึง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของครู ในสภาพแวดล้อม ที่มีความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพที่แสดงออกผ่านการรับรู้ เข้าใจ และการเห็นคุณค่าในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถยอมรับ ปรับเปลี่ยนความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกให้เข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างเป็นปกติสุข สามารถสื่อสารและสร้างสัมพันธ์อันดีกับบุคคลต่างวัฒนธรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สังเคราะห์แนวคิดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมตามการศึกษาของ กมลชนก ชำนาญ (2556), ชูตินันท์ จันทรเสนานนท์ (2553), ณิชากา จันทรเพ็ญ (2555), สุจิตรา โชพิมาย (2559), Brooke-Garza (2013), Greenholtz (2000), McKoy (2006) และ Myers (2003) ได้องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน คือ (1) ทักษะส่วนบุคคล และ (2) ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักทางวัฒนธรรม และมีตัวแปรภูมิหลังของครู ที่นำไปเปรียบเทียบระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างการวิจัย

ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 14,375 คน (กรุงเทพมหานคร, กองการเจ้าหน้าที่, 2561) ตัวอย่างการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 480 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยรายละเอียดการสุ่มตัวอย่าง คือ **ขั้นที่ 1** ทำการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยแบ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามเขตการบริหารงาน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 6 กลุ่ม และทำการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มเขตการปกครอง (สำนักงานเขต) จำนวนกลุ่มละ 2 เขตการปกครอง (สำนักงานเขต) ได้ทั้งหมด 12 เขตการปกครอง (สำนักงานเขต) **ขั้นที่ 2** ทำการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยสุ่มโรงเรียนในแต่ละเขตการปกครอง (สำนักงานเขต) เขตการปกครองละ 2 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 24 โรงเรียน และ**ขั้นที่ 3** ทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) สุ่มครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 20 คน จาก 24 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 480 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะ ข้ามวัฒนธรรมของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบเติมคำตอบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์สอน ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนี IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทั้งนี้ จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถาม ฯ ที่พัฒนาขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (Garrett, 1965 อ้างถึงใน ธีรภัทร สุดโต, 2560) จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรภูมิหลังของตัวอย่างการวิจัย โดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

2) การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย (กมลชนก ชำนาญ, 2556) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูงมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง

ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำ

ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำมาก

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน โดยการวิเคราะห์ค่าที (independent t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรภูมิหลังของตัวอย่างการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรภูมิหลังของตัวอย่างการวิจัย พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 480 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 74.80 และร้อยละ 25.20 ตามลำดับ) และมีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี และ ช่วงอายุ 31-40 ปี ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 32.70 และร้อยละ 30.60 ตามลำดับ) รองลงมา คือ ช่วงอายุ 41-50 ปี และ ช่วงอายุ มากกว่า 50 ปี ตามลำดับ (ร้อยละ 23.80 และร้อยละ 12.90 ตามลำดับ) ครูที่เป็นตัวอย่างวิจัยโดยส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 93.10) รองลงมา คือ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 6.00 และ ร้อยละ 0.80 ตามลำดับ) ครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับปริญญาโท (ร้อยละ 65.20 และ ร้อยละ 34.80 ตามลำดับ) ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 36.90) รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการสอน 1-4 ปี (ร้อยละ 30.20) ประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี (ร้อยละ 26.90) โดยประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.00

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($M = 4.08, SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักทางวัฒนธรรม ซึ่งมีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับสูง ($M = 4.24, SD = 0.41$) สำหรับองค์ประกอบด้านทักษะส่วนบุคคล มีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับสูง ($M = 4.00, SD = 0.36$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร	4.08	0.36	สูง
ด้านทักษะส่วนบุคคล	4.00	0.39	สูง
ความสามารถในการสื่อสาร	3.82	0.55	สูง
การยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.39	0.56	สูง
ความยืดหยุ่น	4.10	0.50	สูง
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.19	0.49	สูง
การกำกับตนเอง	4.12	0.49	สูง
ความไวทางวัฒนธรรม	3.86	0.60	สูง
ด้านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักทางวัฒนธรรม	4.24	0.41	สูง
การรับรู้ทางวัฒนธรรม	4.52	0.58	สูงมาก
การเห็นคุณค่าในวัฒนธรรม	4.30	0.52	สูง

ตัวแปร	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.11	0.52	สูง
ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมเฉพาะ	4.17	0.53	สูง

หมายเหตุ: ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 5 ระดับ คือ คะแนนเฉลี่ย 1.00 -1.49 = ระดับต่ำมาก คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 = ระดับต่ำ คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 = ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 = ระดับสูง คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 = ระดับสูงมาก

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกัน โดยเรียงลำดับการนำเสนอตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าที (independent t-test) ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาสูงสุด สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) ได้แก่ อายุ การนับถือศาสนา และประสบการณ์ในการสอน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2 พบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(478) = 2.51, p = .01$] โดยครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพศชาย ($M = 4.15, SD = 0.31$) มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพศหญิง ($M = 4.05, SD = 0.38$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเพศส่งผลต่อค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำหรับผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามอายุ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอายุ ศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน ไม่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง

ตัวแปรภูมิหลัง	n	Mean	SD	Levene's Test				
				for Equality of Variances	p	t	F	p
เพศ								
- ชาย	121	4.15	0.31	8.03	.01*	2.51	-	-
- หญิง	359	4.05	0.38					
ระดับการศึกษาสูงสุด								
-ปริญญาตรี	313	4.10	0.35	2.23	.28	1.07	-	-
-ปริญญาโท	167	4.05	0.40					
อายุ								
- 20-30 ปี	157	4.05	0.33	1.36	.25	-	1.62	.18

ตัวแปรภูมิหลัง	n	Mean	SD	Levene's Test				
				for Equality of Variances	p	t	F	p
- 31-40 ปี	147	4.06	0.40	df1 = 3				
- 40-50 ปี	114	4.14	0.37	df2 = 476				
- มากกว่า 50 ปี	62	4.06	0.37					
การนับถือศาสนา								
- พุทธ	447	4.08	0.36	4.25	.01	-	0.94	.39
- คริสต์	4	4.16	0.08	df1 = 2				
- อิสลาม	29	3.99	0.43	df2 = 477				
ประสบการณ์ในการสอน								
- น้อยกว่า 1 ปี	29	4.00	0.33	0.87	.46	-	2.75	.05
- 1-4 ปี	145	4.09	0.33	df1 = 3				
- 5-10 ปี	129	4.01	0.37	df2 = 476				
- 11 ปี ขึ้นไป	177	4.12	0.39					

หมายเหตุ * $p < .05$

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวอย่างการวิจัย เป็นครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติการสอนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์รวมความเจริญมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการศึกษามีการปกครองรูปแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาและพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในทุกด้าน มีหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาตนเองด้านวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม จึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลชนก ขำนาญ (2556) พบว่า ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครูที่เป็นตัวอย่างการวิจัย ซึ่งปฏิบัติการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายด้าน ทั้ง 2 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักทางวัฒนธรรม และ (2) ด้านทักษะส่วนบุคคล พบว่า องค์ประกอบที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักทางวัฒนธรรม มีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมาตรฐานด้านภาษาและวัฒนธรรม เป็นหนึ่งในมาตรฐานความรู้ที่สำคัญของวิชาชีพครู ดังนั้น คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ในการผลิตครู จึงจำเป็นต้องเตรียมการและพัฒนา นักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ให้ผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง สำหรับหลักฐานเชิงประจักษ์ คือ สถาบันการผลิตครูในแต่ละสถาบัน ได้มีแนวปฏิบัติในการจัดศูนย์การเรียนรู้ พหุวัฒนธรรม (Center for multicultural education) (เชษฐภูมิ วรรณไพศาล, 2558) อีกทั้ง นโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในมิติของการจัดการศึกษาและสังคมพหุวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับ “มหานครแห่งเอเชีย” การทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม เช่น การเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทยในฐานะเป็นภาษาประจำชาติได้อย่างถูกต้อง การออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมได้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม และ

หลักปฏิบัติที่แตกต่าง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Smith (2004; อ้างถึงใน ณิชภา จันท์เพ็ญ, 2555) การจัดการเรียนการสอนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้เรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมและภาษาอย่างมีศักยภาพ

สำหรับในมิติของความตระหนักทางวัฒนธรรม ในปัจจุบันสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะในเรื่องมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู การมีข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานความรู้ เรื่องภาษาและวัฒนธรรมให้ครูยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการพัฒนาครูในเรื่องสมรรถนะ และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง การสร้างความตระหนักให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเต็มความสามารถบนพื้นฐานสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง ส่งเสริมการเรียนรู้สังคม พหุวัฒนธรรม (Multi Culture) (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559) ส่งผลให้ครูมีความตระหนักทางวัฒนธรรม เช่น การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การแบ่งกลุ่มแบบละความสามารถของผู้เรียน

ด้านทักษะส่วนบุคคล พบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีทักษะส่วนบุคคล อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยนักเรียนจากหลากหลายเชื้อชาติ ที่มีความแตกต่างด้านศาสนา ความเชื่อ ทัศนคติเป็นอยู่ ครูผู้สอนจึงต้องพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต การสร้างความสัมพันธ์ การสื่อสาร ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน (นงเยาว์ เนาวรัตน์, 2561) อีกทั้งได้รับการพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทางด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องจากสำนักงานการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาครู เช่น โครงการ “ครูเมืองหลวง 4.0” เพื่อยกระดับสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร ยุค 4.0 โครงการฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษ ศูนย์ Regional Language Centre สาธารณรัฐสิงคโปร์ โครงการพัฒนาผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โครงการสอนภาษาจีน โครงการโรงเรียนสองภาษา โครงการสอนภาษามลายู โครงการสอนภาษาอาหรับ โครงการส่งเสริมความพร้อมด้านภาษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน เป็นต้น (สำนักงานการศึกษา, กรุงเทพมหานคร, 2559) ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการดังกล่าวส่งผลให้ครูสังกัดกรุงเทพมหานครได้เพิ่มทักษะทางด้านวัฒนธรรมให้สูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลชนก ชำนาญ (2556) และชุตินันท์ จันทรเสนานนท์ (2553) พบว่า ระดับสมรรถนะทางวัฒนธรรม และความสามารถทางวัฒนธรรม รายด้านทักษะทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ทักษะทางวัฒนธรรมเป็นความชำนาญของครูในการใช้ความรู้ ความสามารถ ของครูในการดำเนินชีวิตในวัฒนธรรมหลักของแต่ละสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข (รัชดา แสงพุก และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2563)

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยสมรรถนะ ข้ามวัฒนธรรม คือ ตัวแปรเพศ เพียงตัวแปรเดียว โดยครูเพศชายมีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าครูเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินันท์ จันทรเสนานนท์ (2553) และกมลชนก ชำนาญ (2556) ที่พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความสามารถทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาข้อมูลการพัฒนาสมรรถนะของครูที่ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพศชาย ให้ความสนใจเข้าร่วมการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ จัดโดยสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มากกว่า ครูเพศหญิง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร, 2562)

สำหรับผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามอายุ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน กล่าวได้อีกนัยยะหนึ่ง คือ ถึงแม้ว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครจะมีอายุ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า

ในปัจจุบันการพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวณี อึ้งวารการ, 2558, หน้า 65) มุ่งเน้นให้ครูได้เกิดทักษะทางวัฒนธรรม จัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม (cross-culture) ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เป็นการพัฒนาที่ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประกอบกับการที่ครูสังกัดกรุงเทพมหานครได้ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด และได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการ “ครูเมืองหลวง 4.0” โครงการส่งเสริมความพร้อมด้านภาษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การที่ครูจะต้องมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 แล้วจำเป็นต้องมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการข้ามวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 และอยู่ร่วมกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉันทพร พรหมการ (2560) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านสมรรถนะทางวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะที่สำคัญของครูในศตวรรษที่ 21 ส่งผลครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายและแตกต่างทางวัฒนธรรมสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับสูง เพื่อให้ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงขึ้น ดังนั้น ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย การสนับสนุนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ให้ครูสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป
2. จากผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูเพศชาย มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าครูเพศหญิง ดังนั้น ในการสนับสนุนด้านการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร รวมถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีนโยบายสนับสนุนให้ครูสังกัดกรุงเทพมหานครทุกคน เข้ารับการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะตัวอย่างการวิจัยที่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในภาพรวมทั้งประเทศ ซึ่งจะต้องมีการออกแบบการวิจัยด้านการกำหนดขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง โดยครอบคลุมโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในทุกภูมิภาค เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในภาพรวม ซึ่งเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ต่อไป
2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะตัวอย่างที่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ดังนั้น การวิจัย

ครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย หรือจังหวัดชายแดน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว มีลักษณะการจัดการศึกษาในรูปแบบของการจัดการศึกษาข้ามแดน (cross border education) ที่มีนักเรียนข้ามพรมแดนเข้ามารับการศึกษาในโรงเรียนไทย มีการลงทุนจากต่างชาติ แรงงานข้ามชาติ และการค้าระหว่างชายแดน ตัวอย่างเช่น พื้นที่สามจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา (ตราด จันทบุรี และสระแก้ว) พื้นที่จังหวัดชายแดนไทย-พม่า (ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่) เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ลุ่มลึก และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์กับกลุ่มประชากรที่เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้นได้

3. จากผลการวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แสดงว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ที่มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนจากหลากหลายเชื้อชาติ และมีความแตกต่างด้านศาสนา ความเชื่อ วิถีความเป็นอยู่ ดังนั้น ครู ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะเฉพาะ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรจะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

4. จากผลการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามภูมิภาค โดยพบว่า ในบรรดาตัวแปรภูมิหลังของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีตัวแปรเพศ เพียงตัวแปรเดียวที่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม โดยครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาตัวแปรภูมิหลังอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูสอน สภาพแวดล้อมที่อาศัย ภูมิลำเนาเดิม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ขำนาถ. (2556). การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรุงเทพมหานคร, กองการเจ้าหน้าที่. (2561). สถิติกรุงเทพมหานคร: จำนวนครู. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.bangkok.go.th/bangkokeducation/page/sub/11493/พ.ศ.2561>.
- โกเมศ สุพลภัก. (2555). การรับรู้และการสื่อสารเพื่อการจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมของบริษัทข้ามชาติในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุตินันท์ จันทรเสนานนท์. (2553). การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐภูมิ วรรณไพศาล. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุปัญญาสำหรับนิสิตนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิชาภา จันทรเพ็ญ. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้และสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู: การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของการวัดตามภูมิหลังของครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อัญพร พรหมการ. (2560). คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีรภัทร สุดโต. (2560). การวัดเจตคติ. *วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 34 (96). 1-14.
- นงเยาว์ เนาวรัตน์. (2561). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของครูและการปฏิบัติการในโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: วนิตการพิมพ์.
- รัชดา แสงพุก และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2563). ผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาเพื่อพัฒนาความรู้ฝึกสอนต่อสังคมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 37 (102). 14-27.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร. (2562). การประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). การสำรวจการย้ายถิ่นฐานของประชากร พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กองสถิติพยากรณ์.
- สุจิตรา โชติมา. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (อุดรธานี). (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวณี อึ้งวรการ. (2558). อกวิวัฒน์การเรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*. 2 (1). 65-770.
- อภิรักษ์ อ่อนสันเทียะ. (2558). การศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการเปิดเสรีทางการศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 9 (1). 66-74.
- Balcazar, F. E., Suarez-Balcazar, Y., & Taylor-Ritzler, T. (2009). Cultural competence: Development of a conceptual framework. *Disability & Rehabilitation*. 31(14). 1153-1160.
- Brooke-Garza, E. (2013). Two-way bilingual education and Latino students. *Journal Articles: Reports-Research*. 26. 75-85.
- Ford, D. Y., & Whiting, G. W. (2008). Cultural Competence: Preparing Gifted Students for a Diverse Society. *Roeper Review*. 30(2). 104-110.
- Greenholtz, J. (2000). Assessing cross-cultural competence in transnational education: The intercultural development inventory. *High Education in Europe*. 25(3). 411-416.
- McKoy, C. L. (2006). Pre-service music teachers multicultural awareness exposures and attitudes: A preliminary study. *Southern Music Education Journal*. 2 (1). 78-94.
- Myers, S. S. (2003). Development of a cultural competence assessment instrument. *Journal of Nursing Measurement*. 11 (1). 29-40.